

DE MUZIEKKUNST VAN HET JACHTHOORNBLAZEN

De jachthoorn wordt geblazen in een formatie waarin meerdere jachthoornblazers in verschillende stemmen samenblazen. Ze brengen muziekstukken waarin de typische 6/8 cadans van jachtfanfares (naar de galop van paarden) afgewisseld wordt met klassiekere ritmes en waarin fortés afgewisseld worden met de zachter geblazen radoucis. Het jachthoornrepertoire breidt nog steeds uit met nieuwe composities of door samenspel met andere muziekinstrumenten zoals orgel, orkest of koor. Het instrument wordt in Vlaanderen gebruikt tijdens concerten of om ceremonieën of feestelijke evenementen zoals Sint-Hubertusvieringen op te luisteren.

Jachthoornblazers vind je niet enkel in Vlaanderen, maar ook in Wallonië, Frankrijk, Luxemburg en Piemonte (Italië). Een gemeenschappelijk instrument smeedt al snel banden, de verbondenheid tussen groepen en spelers reikt dan ook over grenzen heen. De muziekkunst brengt mensen samen om hun gedeelde passie te beleven, zonder onderscheid te maken tussen leeftijd, geslacht en/of achtergrond. Het sociale aspect is dan ook een belangrijk onderdeel van het jachthoornblazen.

De muziekkunst van het jachthoornblazen gaat verder dan het louter bespelen van het instrument en het repertoire. De geschiedenis van en de cultuur rond het jachthoorngebeuren, inclusief de jachtfanfares, de discipline en het imago van de groep maken eveneens integraal deel uit van de traditie van deze muziekkunst.

Zowel de jachthoorn als het bespelen ervan heeft een bijzonder oude oorsprong. In het verre verleden voelde de mens al de behoefte om tijdens oorlog of jacht over grotere afstanden te communiceren dan zijn stem toeliet. Hieruit ontstond het gebruik van dierenhoorns als signaalinstrument. Door de eeuwen heen is de hoorn geëvolueerd; het gebruik van andere materialen, zoals hout en metaal, en het verlengen van de conische buis boden de mogelijkheid om steeds meer verschillende tonen te maken. Hierdoor evolueerde de hoorn tot een echt muziekinstrument dat gebruikt werd in concerten en kerkdiensten, hetgeen een belangrijkere en serieuzere studie en oefening vereiste.

Zo ontstond ook de Franse jachthoorn, gestemd in re/D. Dit is een "natuurlijke" hoorn, wat wil zeggen zonder ventielen, in tegenstelling tot de orkesthorn (met kleppen) of de trompet. Het is markies de Dampierre (1676-1756) die de jachthoorn, uit de kerkorkesten, geïntroduceerd heeft als het instrument ter opluistering van de koninklijke jachten ten tijde van Lodewijk XIV. Hiervoor componeerde hij een groot aantal jachtfanfares. De muziek wordt gekenmerkt door een typische 6/8 cadans, die wel eens wordt vergeleken met de galop van een paard. Tijdens de koninklijke jachtpartijen werd de jachthoorn bespeeld door professionele musici, om ze muzikaal op te fleuren. De fanfares van Dampierre maken nog steeds deel uit van het huidige jachthoornrepertoire. De grenzen van de muziekkunst van de jachthoorn worden echter continu opgezocht door de creatie van werken voor jachthoorn in combinatie met andere instrumenten zoals orgel, piano en harp, orkesten en koren.

We zijn benieuwd naar uw motivatie voor deze aanvraag. Waarom dient u in?

De muziekkunst van het jachthoornblazen bestaat al meer dan 100 jaar in Vlaanderen. Deze traditie is verweven in de lokale samenleving en maakt in sommige streken deel uit van het lokale patrimonium met Brasschaat en Wiemesmeer als voorbeelden.

Wij dienen deze aanvraag in omdat wij er van overtuigd zijn dat een opname op de inventaris de "muziekkunst van het jachthoornblazen" een betere toekomst kan geven. Wij begrijpen dat een erkenning als immaterieel erfgoed niet alleen betekent dat deze traditie moet blijven zoals ze is, maar dat ze ook moet kunnen blijven evolueren.

Het geeft ons de mogelijkheid om een grotere bekendheid te geven aan onze muziekkunst. En door stil te staan bij onze traditie, werden we ons nog meer bewust van de kansen en bedreigingen van ons erfgoed. Dit geeft ons een stimulans om effectief te blijven denken en werken aan het in stand houden van onze muziekkunst in al haar facetten en met haar tradities door middel van borgingsacties.

Beschrijf de geschiedenis van het erfgoed. En hoe is het doorheen de tijd geëvolueerd (max. 4000 tekens)

Zowel de jachthoorn als het bespelen ervan heeft een bijzonder oude oorsprong. In het verre verleden voelde de mens de behoefte om over grotere afstanden te communiceren dan zijn stem toeliet tijdens oorlog of de jacht. Hieruit ontstond het gebruik van dierenhoorns als signaalinstrument. Door de eeuwen heen is de hoorn geëvolueerd; het gebruik van andere materialen, zoals hout en metaal, en het verlengen van de conische buis boden de mogelijkheid om steeds meer verschillende tonen te maken. Hierdoor evolueerde de hoorn tot een echt muziekinstrument dat gebruikt werd in concerten en kerkdiensten, hetgeen een belangrijkere en serieuzere studie en oefening vereiste.

Zo ontstond ook de Franse jachthoorn, gestemd in re/D. Dit is een "natuurlijke" hoorn, wat wil zeggen zonder ventielen, in tegenstelling tot de orkestrhoorn (met kleppen) of de trompet.

Het is markies de Dampierre (1676-1756) die de jachthoorn, uit de kerkorkesten, geïntroduceerd heeft als het instrument ter opluistering van de koninklijke jachten ten tijde van Lodewijk XIV. Hiervoor componeerde hij een groot aantal jachtfanfares. De muziek wordt gekenmerkt door een typische 6/8 cadans, die wel eens wordt vergeleken met de galop van een paard. Tijdens de koninklijke jachtpartijen werd de jachthoorn bespeeld door professionele musici, wiens rol het was deze dagen muzikaal op te fleuren.

Het instrument zelf heeft geen grote evolutie gekend sinds de tijd van de markies de Dampierre. Hij werd verlengd tot 4,545 m. Aanvankelijk werd hij 1 ½ keer opgerold, dan 2½ keer en nu, voor het gebruiksgemak, 3 ½ keer. De jachthoornmuziek evolueerde vanaf het begin van de 20ste eeuw onder de invloed van componist-blazers Tyndare Gruyer (1858-1921), Gustave Rochard (1866-1924), Albert Sombrun (1870-1922) en Jules Cantin (1874-1956), die een nieuw repertoire ontwikkeld hebben met het creëren van wat de "muzikale hoorn" wordt genoemd.

Ook bij "de muzikale hoorn" blijft de oorspronkelijke stijl van jachtfanfares uit de tijd van markies de Dampierre aanwezig. De speelstijl werd uitgebreid met technieken die specifiek zijn voor de Franse jachthoorn zoals "tayaut" en "hourvari". De fanfares van Dampierre maken nog steeds deel uit van het huidige jachthoornrepertoire. Daarnaast zijn er korte (ca. 1 minuut) fanfares ter ere van personen of plaatsen, langere (2-4 minuten) composities in vier of vijf stemmen, en composities voor jachthoorn in combinatie met andere instrumenten.

Dit repertoire evolueert voortdurend dankzij nieuwe composities. Prominente Belgische componisten zijn Victor Noury, Franz en Jean Vannerom in de jaren 1950, evenals Alexis van Damme, André Pourtois, Guido Ruzère, Jef Hendrickx en François de Raditzky. Een groot deel van het repertoire is terug te vinden in de databank van de Fédération Internationale des Trompes de France (FITF). Deze partiturenbibliotheek bestaat momenteel uit meer dan 5000 composities waarvan er 700 in de laatste drie jaar geregistreerd werden.

De grenzen van de muziekunst van de jachthoorn worden continu opgezocht de creatie van werken voor jachthoorn in combinatie met andere instrumenten zoals orgel, piano en harp, orkesten en koren.

Is er een actie waar u trots op bent en die inspirerend kan zijn voor anderen?

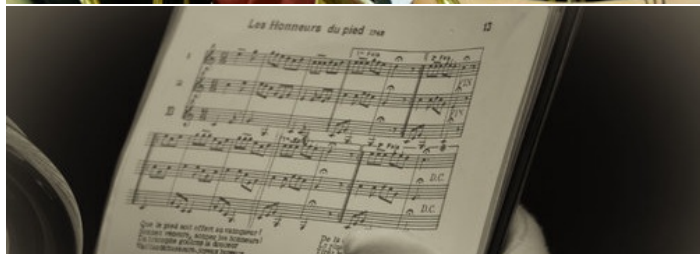
De Dag der Lage Landen komt hier het meest voor in aanmerking.

Deze dag is in eerste instantie ontstaan om de banden tussen de Nederlandstalige groepen nauwer aan te trekken. Dit in de vorm van een samenkomst van alle groepen en hun naaste familie, die samen muziek maakten, elkaar beter leerden kennen en elkaars passie konden delen. De drempel werd bewust laag gehouden, zodat de mindere blazers zich ook thuis zouden voelen en dat deze, zonder blozen, samen met de besten de jachthoorn konden laten schallen. Zonder de stress die een concours of optreden zouden kunnen meebrengen.

Door deze dag is de saamenhorigheid en verstandhouding onderling, enorm vergroot en doen de groepen spontaan beroep op elkaar o.a. door te zorgen voor versterking bij een optreden.

Na 11 jaar (2003-2013) is deze traditie tot een einde gekomen.

Velen spreken er nog steeds over en een van onze acties zal in teken staan om nieuw leven te blazen in de Dag der Lage Landen.

Inventaris Vlaanderen

CONTACT

Koninklijke Jachthoornkring Jagermeesters van Sint-Hubertus
Brasschaat v.z.w.
dirk.de.with@telenet.be
<http://www.jachthoornbrasschaat.be/>

LOCATIE

Vlaanderen

THEMA

Muziek en podiumkunsten

TREFWOORD

#muziek #repertoire

BIJLAGE

- bijlage_1_verklaringgroepenBJF.pdf
- bijlage_2_Voorbeeldenvanjachthoornmuziek.pdf
- bijlage_3_andereborgingsactiesvoordemuziekkunstvanhetjachthoo